

Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mittetulundussektorile ja laenu finantseerijatele laenu andmise kord (laenamise kava)

1. Kohaldamisala

1.1. Laenamise kava (edaspidi ka *kord*) eesmärgiks on korras viidatud õigusaktides, konkurentsiseaduses¹ ning Maaelu Edendamise Sihtasutuse (edaspidi ka *sihtasutus*) laenu meetmetes sätestatud arvesse võttes võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, sh mikroettevõtjatele (edaspidi kõik koos *VKE*), mittetulundusühingutele ja sihtasutustele (edaspidi ka *mittetulundussektor*) ning krediidi- ja finantseerimisasutustele (edaspidi ka *laenu finantseerijad*) juurdepääsu täiendavatele rahalistele vahenditele, et tagada ettevõtluse toimimine ja areng ning maapiirkondade konkurentsivõime.

1.2. Kord sätestab sihtasutuselt laenu saamise, sh laenu taotlemise ja taotluse menetlemise tingimused, ning koos laenuga vähese tähtsusega abi (edaspidi ka *VTA*) andmise tingimused. Korda rakendatakse koos asjaomaste sihtasutuse poolt kehtestatud laenumee-me tingimustega, millised kitsendavad korras kirjeldatud üldist raamistikku, kuid ei laienda seda.

1.3. Kord kehtestatakse sihtasutuse põhikirja ning abi andmist puudutavas osas maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse² (edaspidi *MPKS*) kalandusturu korraldamise seaduse³ (edaspidi *KTKS*) alusel ning arvestades Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (endise nimega Maaeluministeeriumi) ja sihtasutuse vahel sõlmitud halduslepingut nr 3.4-23/87⁴ ja selle muutmise lepinguid (edaspidi ka *haldusleping*).

1.4. Kord avaldatakse sihtasutuse veebilehel www.mes.ee.

2. Mõisted

Korras kasutatakse mõisteid järgmiselt:

2.1. **laen** on kindlaksmääratud maksimumsummaga ja ajaliselt piiratud sihtasutuse ja laenusaaja vaheline võlakohustus;

2.2. **laenu taotleja** on isik, kes on esitanud sihtasutusele taotluse laenu saamiseks;

2.3. **laenumee-de** on sihtasutuse vastu võetud dokument konkreetse laenutoote tingimustega;

2.4. **väikese ja keskmise suurusega ettevõtja** on komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, 14. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks⁵, (edaspidi ka *üldine grupierandi määrus*) I lisas sätestatud kriteeriumitele vastav ettevõtja (sh mikroettevõtja);

2.5. **krediidiasutus** on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁶, 26. juuni 2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta, ning krediidiasutuste seaduse⁷ tingimustele vastav äriühing;

2.6. **finantseerimisasutus** on äriühing krediidiasutuste seaduse § 5 tähenduses;

---

¹ RT I, 28.09.2023, 7

² RT I, 26.09.2023, 1

³ RT I, 26.09.2023, 2

⁴ RT I, 01.04.2015, 11

⁵ ELT L 187, 26.06.2014

⁶ ELT L 176, 27.6.2013

⁷ RT I, 30.12.2017, 31

- 2.7. **investeering** on kapitalimahutus materiaalsesse ja/või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtja asutamisega, olemasoleva ettevõtja laiendamisega, toodete mitmekesistamisega või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega;
- 2.8. **materiaalne vara** on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste, masinate ja seadmetega;
- 2.9. **immateriaalne vara** on vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel;
- 2.10. **ümberpaigutamine** on sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimine ühest EMP (Euroopa Majanduspiirkond) lepingu osalisriigi ettevõttest (algne ettevõtte) teise EMP lepingu muus osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investeering tehakse (toetatav ettevõtte). Ümberpaigutamine toimub siis, kui toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele ja EMPs asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad;
- 2.11. **sama või sarnane tegevusala** on Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE Rev. 2) samasse klassi (neljakohaline arvkode) kuuluv tegevusala, nagu need on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi;
- 2.12. **põllumajandustooded** on Euroopa Liidu toimimise lepingu⁸ (edaspidi *ELTL*) I lisa loetletud tooted, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013⁹ I lisa loetletud kalandus- ja vesiviljelustooted;
- 2.13. **põllumajanduslik esmatootmine** on ELTL I lisa loetletud põllundus- ja loomakasvatussaaduste tootmine ilma täiendava töötlemiseta kõnealuste toodete olemust muutmata;
- 2.14. **põllumajandustoodete töötlemine** on põllumajandustoodete töötlemine, mille saadus on samuti põllumajandustooded, välja arvatud põllumajanduslik tegevus, mis on vajalik loomse või taimse saaduse esmamüügiks ettevalmistamiseks;
- 2.15. **põllumajandustoodete turustamine** on toodete omamine või väljapanek, mille eesmärk on müük, müügiks pakkumine, tarnimine või mis tahes muu turustamise viis, välja arvatud esmatootja esmamüük edasimüüjatele või töötlejatele, ja mis tahes tegevus, millega toodet esmamüügiks ette valmistatakse; esmatootjalt lõpptarbijale müümist käsitatakse põllumajandustoodete turustamisena juhul, kui see toimub selleks ettenähtud eraldi kohas;
- 2.16. **noor põllumajandustootja** korra punktis 4.1.2.2 viidatud määruse tähenduses on abitaotluse esitamisel kuni 40 aasta vanune ning vastavate ametialaste oskuste ja pädevustega isik, kes asub esimest korda tegutsema põllumajandusliku majapidamise juhina;
- 2.17. **üks ettevõtja** korra punktides 4.1.1.1–4.1.1.3 viidatud määruste tähenduses hõlmab kõiki ettevõtteid, mille vahel on vähemalt üks järgmistest suhetest: ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust; ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest; ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale; ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike häälteenamust. Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on vähemalt ühes eelkirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte või füüsilise isiku kaudu;

---

⁸ ELT C 83, 30.03.2010

⁹ ELT L 354, 28.12.2013

- 2.18. **abielement** on vähese tähtsusega abi osa laenus kajastatuna brutotoetusekvivalendina laenu summast;
- 2.19. **intressi baasmäär** on käesoleva korra tähenduses Euroopa Komisjoni poolt avaldatav¹⁰ laenu andmise otsustamise hetkel kehtiv raha hind, mille aluseks on üheaastased rahaturu intressimäärad;
- 2.20. **intressi marginaal** on intressimäära fikseeritud osa, mis leitakse tuginedes laenu taotleja krediidireitingule ja pakutavatele tagatistele;
- 2.21. **laenu taotleja krediidireiting** on hinnang laenu taotleja maksevõimelisusele, mis antakse reitinguagentuuri, riikliku reitingusüsteemi või pankade kasutatava kahjumäärasid kajastava reitingusüsteemi kaudu;
- 2.22. **tagatis** on laenukohustuse täitmist kindlustav vara, sh kinnisasi, käendus, registerpant jms;
- 2.23. **maksejõuetus** on pankrotiseaduse¹¹ kohaselt olukord, kus isik ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ja see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilise isiku puhul on maksejõuetus ilmne ka siis, kui isiku vara ei kata tema kohustusi ning selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.

3. Laenu suurus ja eritingimused

- 3.1. Korra alusel antava laenu maksimaalne suurus laenu taotleja kohta on 5 000 000 eurot.
- 3.2. Sihtasutuse poolt kehtestatud laenu meetmetes võib kitsendada laenu tingimusi, sh vähendada laenu maksimaalset suurust. Sellisel juhul kohaldatakse laenu andmisele laenumeesmärges toodud tingimusi.
- 3.3. Konkreetse laenu maksimaalne suurus võib väheneda sihtasutuse maksimaalse riski arvestamise põhimõttest tulenevalt.

4. Vähese tähtsusega abi

- 4.1. Sihtasutus võib laenuga anda vähese tähtsusega abi.
- 4.1.1. Vähese tähtsusega abi antakse:
- 4.1.1.1. Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, 13. detsember 2023, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes¹² (edaspidi *üldine vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses.
- 4.1.1.2. Komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris¹³ (edaspidi *põllumajanduslik vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses;
- 4.1.1.3. Komisjoni määruse (EL) nr 717/2014, 27. juuni 2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris¹⁴ (edaspidi *kalanduse vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses.
- 4.1.1.4. Vähese tähtsusega abi andmisel lähtutakse korra punktides 4.1.1.1 – 4.1.1.3 nimetatud määrustest artikkel 4 lõike 3 punktides (a) ja (c).

5. Abielemendiga laen

---

¹⁰ Leitav veebilehel http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

¹¹ RT I, 06.07.2023, 61

¹² ELT L 352, 15.12.2023

¹³ ELT L 352, 24.12.2013

¹⁴ ELT L 190, 28.06.2014

- 5.1. Laen ei sisalda abielementi juhul, kui sihtasutus rakendab laenule asjakohaseid viitemäärasid ja nende määramise meetodikat nagu on kirjeldatud Euroopa Komisjoni teatise viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta¹⁵ (edaspidi *teatis*).
- 5.1.1. Krediidi- ja finantseerimisasutustele edasilaenamiseks antavate laenude minimaalne intressimäär on otsuse hetkel kehtiv Eesti Panga poolt fikseeritud võlasuhete intressimäär, millele liidetakse vähemalt 0,5%. Eesti Panga võlasuhete intressimäär tuleneb Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonide intressimäärast, mida fikseeritakse enne iga aasta 1. jaanuarit ja 1. juulit (võlaõigusseadus¹⁶ § 94 lõige 1). Ettevõtjale võib krediidi- või finantseerimisasutus lisada kuni 5% riskimarginaali.
- 5.2. Finantsvahenduslaenuga ei kaasne abi ELTL artikkel 107 lg 1 tähenduses vähese tähtsusega abi.
- 5.3. Laen sisaldab abielementi juhul, kui laenule määratud intress on väiksem kui teatise kirjeldatud meetodika alusel leitav minimaalne intress laenule. Teatise alusel leitav minimaalne intress koosneb baasmäärast ja marginaalist. Baasmäär on avaldatud Euroopa Komisjoni kodulehel. Marginaal leitakse tuginedes asjaomase laenutaotleja krediidireitingule ja pakutavatele tagatistele.
- 5.4. Kui laenusaaajal ei ole bilansile tuginevat reitinguagentuuri, riikliku reitingusüsteemi või pankade kasutatava kahjumäärasid kajastava reitingusüsteemi kaudu antud krediidireitingut, siis suurendatakse baasmäära sõltuvalt tagatistest vähemalt 400 baaspunkti võrra ning marginaal ei tohi olla madalam emaettevõtja suhtes kohaldatavast.
- 5.5. Tagatiste taset mõõdetakse maksejõuetusest tingitud kahju määrana, milleks on oodatav kahju võlgniku laenuriski protsendina, arvestades tagatistest ja pankrotivarast saadavaid summasid. Maksejõuetusest tingitud kahju määr on pöördvõrdeline tagatiste väärtusega. Teatises on eeldatud, et suurte tagatiste korral on maksejõuetusest tingitud kahju määr väiksem kui 30% või sellega võrdne, tavaliste tagatiste korral jääb maksejõuetusest tingitud kahju määr vahemikku 31% kuni 59% ning väikeste tagatiste korral on maksejõuetusest tingitud kahju määr suurem kui 60% või sellega võrdne.
- 5.6. Abina käsitletakse teatise kirjeldatud meetodika alusel leitud minimaalse intressi ja laenule määratud intressi vahet.
- 5.7. Abi osakaal abikõlblikest kuludest ei tohi ületada korra punktis 6.2 sätestatud osakaale vastava abi kohta.

6. Abi määrad ja osakaalud abikõlblikest kuludest

- 6.1. Vähese tähtsusega abi piirmäär
7. 6.1.1 VTA üldine ülemmäär ühele ettevõtjale, sh maanteetranspordi valdkonnas tegutsevale rendi või tasu eest kaupu vedavale ettevõtjale, on kindlaks määratud üldise vähese tähtsusega abi määruse artiklis 3.
8. 6.1.2 VTA ülemmäär ühele põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevale ettevõtjale on kindlaks määratud põllumajanduslikus vähese tähtsusega abi määruse artikli 3 lõikes 3a.
9. 6.1.3 VTA ülemmäär ühele kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjale on kindlaks määratud kalanduse vähese tähtsusega abi määruse artiklis 3 lõikes 2a.
- 9.1.1. Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse asjakohaste vähese tähtsusega abi määrustes sätestatud kumuleerimisreegleid.

10. Vähese tähtsusega abi saamiseks esitatavad nõuded ja abikõlblikud kulud

---

¹⁵ ELT C 14/9, 19.01.2008

¹⁶ RT I, 31.12.2017, 8

10.1. Kui sihtasutus annab koos laenuga vähese tähtsusega abi korra punktides 4.1.1.1–4.1.1.3 viidatud määruste tähenduses, tuleb järgida asjaomastes ELi määrustes kirjeldatud põhimõtteid määruse kohaldamisele.

11. Laenu taotlemine ja nõuded taotlusele

11.1. Sihtasutus võtab laenu taotlusi vastu aastaringselt või laenudeks ettenähtud vahendite lõppemiseni.

11.2. Laenu taotlemiseks tuleb esitada sihtasutusele vormikohane taotlus. Taotlusvormi kõik väljad tuleb täita, kui ei ole märgitud teisiti. Sihtasutus teeb taotlusvormid kättesaadavaks oma veebilehel.

11.3. Vastavalt sihtasutuse kodulehel avaldatud konkreetse laenutoote tingimustele lisatakse taotlusele erinevad lisadokumendid.

11.4. Laenu taotlus tuleb esitada sihtasutusele kirjalikus vormis kas omakäeliselt või elektrooniliselt digitaalallkirjaga allkirjastatult. Taotluse peab allkirjastama laenuaotleja seaduslik või volitatud esindaja.

11.5. Taotluse esitamine toimub paberkujul või elektroonselt e-posti teel.

12. Laenu saamiseks esitatavad nõuded

12.1. Laenu võib taotleda Eesti Vabariigi õigusaktide alusel registreeritud väikese ja keskmise suurusega ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või Maaelu Edendamise Sihtasutusega vastava koostöölepingu sõlminud laenu finantseerija, kui laenuaotleja või finantsvahenduslaenuga finantseeritava isiku:

12.1.1. laenuaotleja on Eesti Vabariigi õigusaktide alusel registreeritud ja tegutsev mikro-, väikese- või keskmise suurusega ettevõtja, mittetulundusühing või sihtasutus

12.1.2. omakapital vastab õigusaktides ettenähtud nõuetele;

12.1.3. laenuaotlejal ei ole taotluse esitamise ajal riikliku maksuvõlga või riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksud tasutud ajakava kohaselt;

12.1.4. krediitdivõime on küllaldane laenukohustuse täitmiseks;

12.1.5. ei ole raskustes olev ettevõtja raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi suuniste¹⁷ p 20 tähenduses;

12.1.6. kui laenuaotleja tegevuseks on nõutavad tegevusload ja/või litsentsid, siis need on kehtivad;

12.1.7. puuduvad muud asjaolud, mis piiravad või välistavad laenuaotleja võlakohustusele käenduse andmise.

12.2. Sihtasutuse nõukogu otsustega võib laenu taotlemiseks kehtestada territoriaalsel, tegevusvaldkondlikul või muul printsiibil põhinevaid piiranguid, millest sihtasutus teavitab oma veebilehel.

13. Laenu taotluse menetlemine, otsustamine ja väljastamine

13.1. Sihtasutus registreerib taotluse, analüüsib seda ja otsustab laenu andmise vastavalt laenutoodete tingimustele ja sihtasutuse sisemisele asjaajamise korrale.

13.2. Sihtasutus võib laenuaotluse menetlemise käigus nõuda laenuaotlejalt selgitusi ja lisainformatsiooni taotluses esitatud andmete kohta või taotluse täiendamist või muutmist, kui

---

¹⁷ Komisjoni teatis. Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta. ELT C 249, 31.07.2014.

ta leiab, et laenuaotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisainformatsiooni.

13.3. Laenuaotluse üle otsustamine toimub sõltuvalt laenuaotluse sisust kuni 35 tööpäeva jooksul vormikohase laenuaotluse ja kõikide nõutavate lisadokumentide laekumisest alates.

13.4. Positiivse otsuse korral hindab sihtasutus, kas otsusekohase laenulepingu sõlmimisel kaasneb abi Euroopa Liidu õigusaktide tähenduses. Kui abi ei kaasne, siis sõlmib sihtasutus laenuaotlejaga laenulepingu.

13.5. Juhul, kui laenulepingu sõlmimisel kaasneb abi, juhinduvad pooled käesoleva korra punktidest 4-7 ja 11-12.

13.6. Krediidi- või finantseerimisasutuste vahendusel laenuamise korraldus on reguleeritud nendega sõlmitud koostöölepingutes.

13.7. Laenu väljastatakse laenuaotluses märgitud arveldusarvele vastavalt laenulepingus kokkulepitud tähtajaks ja tingimustel.

14. Abi taotlemine

14.1. Kui vastavalt käesoleva korra punktile 10 kaasneb laenulepingu sõlmimisega abi, siis esitab sihtasutus laenuaotlejale abina antava laenu pakkumise.

14.2. Kui laenuaotleja on sihtasutuse pakkumisega nõus, siis esitab ta kirjaliku nõusoleku pakkumisele ning sihtasutus hakkab menetlema laenuaotlust abitaotlusena.

15. Abi määramise tähtajad ja kord

15.1. Abi taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb sihtasutuse juhatus.

15.2. Abi andmise alused, sh abi taotluse rahuldamata jätmise alused ja kord on sätestatud halduslepingus.

15.3. Abitaotluse menetlemise tähtaeg on kuni 35 tööpäeva laenuaotleja poolt sihtasutusele edastatud laenupakkumise kirjaliku nõusoleku saamisest arvates.

15.4. Kui sihtasutus annab laenuga vähese tähtsusega abi, siis informeerib sihtasutus laenuaotlejat, et talle on antud vähese tähtsusega abi, viidates asjakohastele Euroopa Liidu õigusaktidele.

16. Laenu kasutamise kontroll

16.1. Sihtasutusel on õigus kontrollida laenu sihipärast kasutamist vastavalt laenulepingu tingimustele.

16.2. Laenu andmisel krediidi- või finantseerimisasutuse vahendusel kontrollib laenu kasutamist krediidiasutus ja laenu sihtotstarvet sihtasutus.

17. Laenulepingu erakorraline ülesütlemine

17.1. Sihtasutusel on õigus laenulepingu erakorraliselt üles öelda ja nõuda laenu kohest tagastamist, kui laenusaja:

17.1.1. ei kasutata laenu sihipärast või ei ole nõuetekohaselt lepingut täitnud; või

17.1.2. on esitanud väärinformatsiooni; või

17.1.3. ei võimalda sihtasutusel kontrollida laenu sihipärast kasutamist; või

17.1.4. võlaõigusseaduses sätestatud alustel; või

17.1.5. laenulepingus nimetatud alustel.

18. Abi tagasinõudmine

18.1. Laenu antud põllumajanduslik või kalamajanduslik vähese tähtsusega abi tagasinõudmine toimub maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduses või kalandusturu korraldamise seaduses sätestatud alustel.

17. Korra jõustumine

17.1 Käesolev kord jõustub selle kinnitamisel sihtasutuse nõukogu poolt.